

Jan Mark

L'herència maleïda

Dibuixos de David Roberts

Capítol 1

Estava fosc a la part alta i en penombra a mitjan de camí, on l'escala feia un revolt, doblegant-se com un ganxo. Al menjador de baix la llàntia cremava a mig gas per estalviar, i la que hi havia al replà encara cremava menys. Cap llum arribava al centre d'aquell espai, la corba del ganxo, ni a la porta tancada de l'habitació, que no utilitzaven des de feia temps a causa de la humitat.

La porta estava més fonda que la paret, com en una mena de nínxol, tènue durant el dia i completament fosc a la nit, una foscor sòlida i impenetrable que semblava capaç d'eixir del

nínxol i saltar sobre qualsevol que passara per a enganxar-se-li i seguir-lo cap amunt o cap avall.

Hi havia tretze escalons en el primer tram i set en el segon. George havia trobat una forma de creuar l'obscuritat: pujava corrent, s'agarrava al pal de la barana, botava des de l'escaló número dotze i girava ràpidament cap a dalt sense posar el peu al replà. Estava convençut que durant aquells dos segons en què volava a 50 quilòmetres per hora com a mínim –tan ràpid com un tren– res no el podia atrapar.

–No ets un poc majoret per a això, George?
–li preguntava sa mare des de la saleta, alarmada pels cops de l'enlairament i l'aterratge. Quan baixava corria més ràpid encara i era més sorollós.

Però si tinguera una llanterna... Un dia, llegint el *Periòdic dels Xics*, George va trobar un article, amb gràfics, que parlava de l'heliografia, una forma d'enviar missatges utilitzant espills i la llum del sol. No entrava el sol a la saleta, però, experimentant amb un tros de vidre i la llàntia de gas al peu de l'escala, va descobrir que podia enviar rajos de llum dins del nínxol: dalt, baix, d'una part a l'altra. No hi havia res. Continuava passant tan ràpid com podia, però sempre es deia: «No hi ha res, ho he vist jo mateix».

Tot això va ocórrer abans de conèixer Bertram.

—El fet que no veges res —li diria Bertram amb un somriure despreocupat— no vol dir que no hi haja res en realitat.

Però la primera vesprada que George va posar a prova el seu sistema heliogràfic, Bertram Bassett-Milne quedava encara llunyà.

George era mig orfe. Però només mig. Per molt malament que arribaren a posar-se les coses —i sovint es posaven molt malament—, George s'aferava a aquella meitat. Tots els orfes eren pobres,

ànimes en pena que arribaven d'un lloc especial: l'orfenat. George i Elsie encara tenien sa mare. El seu pare havia mort feia tant de temps que George quasi no podia recordar-lo. Hi havia fotografies damunt del piano d'un home que semblava agradable, amb una barba ben retallada i un divertit bigot, però George era tan menut quan el pare va morir que tot el que podia recordar eren unes botes brillants i un abric fosc; no la cara que hi devia haver dalt, ni tampoc la barba.

Elsie, que era major, sí que el recordava, però no li agradava parlar del pare, i la mare encara plorava algunes vegades quan se'n feia menció. Per això George havia après a evitar el tema. Elsie havia estudiat música, i somiava entrar un dia en l'Acadèmia Reial, però aleshores no tenien prou diners i s'havia de guanyar la vida: ensenyava música en una escola de xiques.

—Sóc una mala mestra —va dir, furiosa—, però no importa. Un bon mestre estaria desaprofitat amb aquelles petites bèsties ineptes.

–No totes deuen ser ineptes, no? –va dir George. Ell només coneixia l’escola gràcies als llibres i al *Periòdic dels Xics*, i pensava que devia ser un lloc sempre emocionant.

–Oh, ja ho crec que sí! –el tallà Elsie–. Ineptes i estúpides. Només van a La Masia perquè cap altre lloc les acceptaria. I cap altre lloc em contractaria a mi per ensenyar.

A George li donava classe el sacerdot. Elsie va rebutjar ensenyar-lo, i George n’estava agraït.

En realitat, Elsie no volia treballar. Trobava a faltar els concerts i les vesprades al teatre, els balls i les festes, els passejos en barca i les partides de tennis sobre herba que havia imaginat que gaudiria quan fóra gran. Aquells desitjos van desaparèixer en morir el pare. George ni tan sols havia tingut mai l’oportunitat d’imaginar res. És clar que tampoc esperava que les coses canviarien.

Elsie estava a casa quan la carta va arribar. Era algun escrit oficial dins d’un sobre llarg, i el carter havia hagut de trucar a la porta perquè era massa gran per a introduir-lo a la bústia i massa dur per a doblegar-lo. George li’l va portar a la mare a la taula on es desdejunaven, i es va quedar per veure com l’obria.

La mare va mirar el sobre atentament per davant i per darrere, massa nerviosa per a obrir-lo. Havia rebut abans cartes com aquella, dels advocats, i mai havien dut bones notícies.

Al final, Elsie s'acostà a la taula i la va prendre amb cura de les mans tremoloses de la mare.

—Deixa'm a mi —va dir amb valentia, i va clavar l'obricartes sota la solapa. Aleshores, amb el mateix atreviment i impaciència amb què ho feia tot, va traure el paper doblegat que hi havia a dins, el va desplegar i el començà a llegir en silenci. Si contenia males notícies volia saber-ho de seguida.

George i la mare la contemplaven agafats de la mà. Elsie anava obrint els ulls més i més, amb la boca oberta, el rostre ara pàl·lid ara enrogit.

—Què és? —va dir la mare desesperada—. Què passa?

Elsie no podia parlar. Va passar la carta a l'altra banda de la taula i George,

llegint per damunt dels muscles de la mare, s'as-sabentà del que ocorria.

La carta provenia d'un bufet d'advocats: Garbutt, Garbutt, Garbutt i Troon. Li escrivien per dir-li que, lamentablement, el general de brigada, Sir Gervase Bassett-Milne, Bart., havia mort a Jamaica feia sis

mesos, i que la mare era una de les seues hereves i beneficiàries. El senyor Garbutt –un dels senyors Garbutt– confiava poder mantenir una reunió amb ella tan prompte com li fóra possible.

–Què és una hereva i beneficiària? –volgué saber George.

–Significa que ens han deixat alguna cosa en herència –digué Elsie–. El pare devia ser-ne l'hereu. Suppose que, ara que és mort, la mare és la beneficiària. Bé, «una de les hereves i beneficiàries», diu la carta. Segur que n'hi deu haver dotzenes i que ens toquen quatre cèntims i un llit d'aquells enormes de ferro forjat.

–Sir Gervase Bassett-Milne *Bart*?

–Vol dir Baronet –contestà la mare.

—És un aristòcrata?

Qui anava a pensar que ells tindrien un aristòcrata en la família.

—Més o menys —replicà Elsie—, però no un dels bons. Res comparat a un comte o a un marquès.

George havia llegit no feia massa un llibre titulat *El petit aristòcrata*, en el qual un xiquet americà, orfe de pare, descobria que seria comte quan es fera major. És això el que li succeïria a ell?

—Ni parlar-ne! —exclamà Elsie—. Nosaltres segurament serem cosins prims, de cinquena generació com a mínim. Siga com siga, ells són Bassett-Milne. Nosaltres només Bassett.

La mare va anar a Londres dos dies després per reunir-se amb els senyors Garbutt i Troon. Va agafar l'autobús per anar a l'estació, però tornà en un carruatge i amb una caixa de galetes per al te.

—Ostres! —exclamà Elsie, escodrintant a través de les cortines—. Ací s'acaba la nostra herència. L'ha malgastada tota en dolços de rics.

Però aquesta vegada Elsie s'equivocava. Sir Gervase havia sigut un besoncle del pare a qui havia perdut la pista feia molt de temps. Aquest parent llunyà se les havia arreglades per a barallar-se amb tots i cadascun dels membres de la seua família excepte amb el pare i l'avi, els quals havien mort abans que Sir Gervase tinguera ganes de barallar-se amb ells. A poc a poc, li havia dit el senyor Garbutt a la mare, Sir Gervase havia esborrat els noms dels seus familiars, un rere l'altre, del seu testament, fins que només en van quedar tres o quatre. Un d'ells era el pare.

—Però com pot heretar res si està mort? —preguntà George.

—Nosaltres som els seus hereus i beneficiaris —respongué la mare—. Ens correspon la seua part perquè ell m'ho va llegar tot a mi.

Els tres pensaren alhora que realment els havia llegat ben poca cosa.

—I què passa amb el títol? —preguntà Elsie—. No em digues que el nostre Georgiet es convertirà en Sir George, el noranta-cinqué baronet. No m'ho puc creure!

—No sigues vulgar —digué la mare—. Estic segura que a les teues alumnes no els parles així.

—No davant seu —replicà Elsie.

—Sir Gervase no podia escollir a qui anava a parar el títol. Li correspon al seu nét, Sir Gilbert Bassett-Milne. Ell és el vuité baronet, Elsie.

—I ha heretat també diners Sir Gilbert, o és un dels que estaven barallats? —s'interessà Elsie.

—Això no ho vaig preguntar —va dir la mare—. Hauria estat poc delicat.

—No ho crec —respongué Elsie.

George només podia pensar en una cosa:

—Quants diners ens ha deixat?

La mare va contestar lentament: «Vint mil lliures». I, per una vegada, fins i tot Elsie es va quedar sense paraules.

Aquella vesprada es van asseure en la saleta i parlaren sobre com anaven a canviar les seues vides. De fet, ja havien començat a

fer canvis. Elsie havia llançat sense por un munt de carbó a la xemeneia i allò havia bramat de calor, quan sempre deixaven que es consumira lentament mentre s'hi apinyaven al voltant, tremolant de fred.

–Vindran els obrers? –preguntà George.

Els obrers havien sigut un somni durant anys, quasi un mite, com el pare Noel o les fades. Ara podrien reparar la teulada, canviar les finestres, posar fi a les humitats de l'habitació de l'escala...

–Ens podrem mudar –va dir Elsie–. Una casa decent, per fi!

–No hauràs de tornar a La Masia a l'abril –digué George.

–No, en compte d'això miraré d'obrir una Acadèmia, eh, mare? I George pot anar a l'escola. Quina sort, George! A quina escola l'enviarem? Heton? Harrow? A la del carrer del Gas?

–Abans de fer res d'això he de veure els nostres cosins i demanar consell sobre inversions. Mireu com sona: «inversions» –va dir la mare–. Si el vostre pobre pare...

–Jo crec que ens hauríem de mudar –va insistir Elsie–. Tan prompte com siga possible. Descobrirem de sobte un fum de parents llunyans.

O, pitjor encara, els parents llunyans descobriran la nostra fortuna.

—No sigues ridícula, preciosa —va dir la mare—. No farem res encara.

Però aquella nit apujà el gas en el menjador i en el replà. Tota l'escala estava il·luminada de dalt a baix i no hi havia ombres al voltant de la porta de la corba del ganxo.

George pujà a la seua habitació pensant «Serem rics».

–Rics no, però viurem sense privacions. Si invertisc bé –havia dit la mare.

George no podia veure la diferència, però s'adonà del que havia volgut dir Elsie sobre els parents llunyans. Es referia a tota aquella gent que els havia deixat sols, abandonats a la seua sort mentre passaven penúries després de la mort del pare, que només havia deixat deutes.

Ara tots voldrien tornar a saber d'ells.